

Voorjaarscongres NVvK & VBTTGG

Slikken of Stikken

Hotel Papendal te Arnhem | 18 & 19 MAART 2016

GEHANDICAPTENZORG

**ANGST
NVvK**

PEG-SONDE

EMETOFOBIE

KWIJLEN

SLIKKEN

GEDRAGSTHERAPIE

**DROGE
MOND**

**EXTREME
KOKHALSNEIGING**

SLAAPAPNEU

SLIKFYSIOLOGIE

VBTTGG

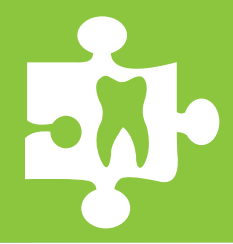
OMFT

**BIJZONDERE
TANDHEELKUNDE**

VRIJHEIDSBEPERKING

SENSORISCHE INTEGRATIE

LOGOPEDIE
ASPIRATIEPNEUMONIE
STIKKEN
KINDERTANDHEELKUNDE

PLENAIR PROGRAMMA: SLIKKEN EN STIKKEN Vrijdag 18 maart 2016

Dagelijks maakt een mens duizenden keuzes. Voor een tandheelkundig professional is de dagelijkse praktijk nóg veel keuzerijker. A3 of A3,5. Opbouw of afbouw. Verwijzen of zelf doen. Invasief of expectatief. Links- of rechtsom. En soms, zwaarder en confronterender. Buigen of barsten. Slikken of stikken.

Naast dat het leuk allitereert, zijn de laatstgenoemden doorgaans niet de keuzemomenten waar men blij van wordt. Een prikkelende tegenstelling kan uitdagend zijn, maar het is wel belangrijk dat minstens een van de keuzemogelijkheden een bevredigende oplossing biedt. Kijkend naar de samenwerking met NZa, Ministerie of zorgverzekeraars is er op sommige gebieden helaas een bepaalde trend waarneembaar. Hoe zou het voor onze patiënten zijn? Hoe vaak zouden zij het gevoel hebben te moeten kiezen tussen slikken of stikken?

Daar wil het aanstaande voorjaarscongres een antwoord op geven. Er zal aandacht zijn voor ethische dilemma's waar het vrijheidsbeperking betreft. Lezingen over kokhalsproblematiek, slikfysiologie, aspiratiepneumonie, sensorische integratiestoornis en emetofobie belichten diverse manieren waarop problemen rond dit onderwerp zich voordoen. Rondom oromyofunctionele therapie, gedragstherapie bij kwijlen en behandeling van slaapapneu worden oplossingen verkend.

Hopelijk is voor u de keuze tussen wel of niet inschrijven voor het aanstaande Voorjaarscongres een makkie. We verheugen ons er dan ook op om u en uw tandheelkundig team te verwelkomen in Hotel Papendal te Arnhem op 18 en 19 maart 2016!

Namens de congrescommissie van de NVvK en VBTGG,
Leonard Wetzels

Congrescommissie NVvK & VBTGG

Chantal Borsjé
Nanda Greving-Visser
Emmeke de Laat
Karin van Nes
Marieke Schorer-Jensma
Marjolein van Stiphout
Leonard Wetzels

08.30 Registratie en ontvangst met koffie

09.00 Opening en introductie moderator

Moderator: *Mw. C.M. Pieterse*

09.15 Myofunctionele therapie en tandheelkunde, de mond is meer dan een rij tanden
Dhr. P. Helderop

10.15 Vrijheidsbeperking in de zorg
Prof. J.S. Reinders

11.15 Pauze

11.45 Wetenschap en praktijk rond kokhalzen
Dr. G.F.E.C. van Linden van den Heuvell

12.45 Lunch

14.00 Woord van de voorzitters

PARALLEL MIDDAGPROGRAMMA

Vrijdag 18 maart 2016

PROGRAMMA A

Moderator: Mw. L. Donkers

- 14.30 Als eten en slikken anders gaan.
Dr. L. van den Engel-Hoek
- 15.15 Pauze
- 15.45 Gedragstherapie voor kinderen met chronisch speekselverlies
Dr. J.J.W. van der Burg
- 16.30 Slikproblematiek en slechte mondgezondheid risicofactoren voor aspiratiepneumonie
Dr. C.D. van der Maarel-Wierink

PROGRAMMA B

Moderator: Mw. C.M. Pieterse

- 14.30 Sensorische informatieverwerking, andere kijk op problematiek
Mw. D. van den Eijnde & Mw. M.P.M. van den Nouweland
- 15.15 Pauze
- 15.45 Diagnostiek en behandeling van slaapapneu; tandheelkundige aspecten
Dr. A. Hoekema
- 16.30 Emetofobie
Dr. W.J.P.J. van Hout
- 17.15 Afsluiting
- 17.30 Borrel
- 18.15 Dinerbuffet
- 20.00 Feest & DJ

ALV, CASUÏSTIEK: SLIKKEN EN STIKKEN

Zaterdag 19 maart 2016

- 08.30 Algemene ledenvergadering VBTGG
- 09.30 Algemene ledenvergadering NVvK
- 10.30 Casuïstiek 1e ronde
- 11.30 Pauze
- 12.00 Casuïstiek 2e ronde
- 13.00 Lunch en afsluiting

SPREKERS, MODERATORS & KORTE SAMENVATTINGEN

Dr. (Jan) J.J.W. van der Burg is GZ-psycholoog/orthopedagoog en werkzaam in de Sint Maartenskliniek en de Sint Maartensschool te Nijmegen. Tevens is hij verbonden aan de afdeling Pedagogische Wetenschappen en Onderwijskunde van de Radboud Universiteit. Hij is vanaf de oprichting betrokken bij het multidisciplinaire Saliva Control Team van het Radboudumc.

Gedragstherapie voor kinderen met chronisch speekselverlies

Kwijlen is een chronisch probleem voor een grote groep kinderen met een motorische of meervoudige beperking. Er bestaat relatief veel onderzoek naar medicamenteuze en operatieve behandelingen van dit probleem, maar er zijn betrekkelijk weinig studies voorhanden naar gedragstherapeutische procedures om de speekselcontrole van kinderen die ernstig kwijlen te verminderen. In de voordracht worden de mogelijkheden van een gedragstherapeutische aanpak van kwijlen besproken en zal worden ingegaan op de effectiviteit ervan. Aan de hand van een casus zal de plaats van gedragstherapie binnen de verschillende opties voor behandeling worden toegelicht.

Mevrouw (Lian) J.M. Donkers, tandarts gehandicaptenzorg, is in 1979 afgestudeerd als mondhygieniste en in 1985 afgestudeerd aan de rijks universiteit van Utrecht als tandarts. Zij is sindsdien werkzaam als tandarts algemeen practicus en in de bijzondere tandheelkunde: Hondsborg, Oisterwijk Blauwe Kamer Breda, Amarant Tilburg Hans Berger Breda Centrum Bijzondere Tandheelkunde Rijnmond voorheen Stichting Bijter, Rotterdam Sinds 2002 werkzaam op Centrum Bijzondere Tandheelkunde Amphibia Breda.

Mw. (Dorien) D. van den Eijnde is ergotherapeut en Sensorische Integratie (S.I.) therapeut bij Elver. Ze maakt onderdeel uit van het interdisciplinaire S.I. team en is therapeut binnen het behandelcentrum van Elver wat zich richt op externe cliënten. Elver is er voor mensen met een verstandelijke beperking, met lichte tot complexe problematiek.

Mw. (Maartje) M.P.M. van den Nouweland is logopedist en Sensorische Integratie (S.I.) therapeut bij Elver. Ze maakt onderdeel uit van het interdisciplinaire S.I. team en is therapeut binnen het behandelcentrum van Elver wat zich richt op externe cliënten. Elver is er voor mensen met een verstandelijke beperking, met lichte tot complexe problematiek.

Sensorische informatieverwerking, andere kijk op problematiek

Wat is de invloed van zintuiglijke prikkelverwerkingsproblemen op de tandheelkundige behandeling en hoe kun je hiermee omgaan? Via onze zintuigen worden we ons bewust van onszelf en onze omgeving. Bij mensen

met een verstandelijke beperking is de zintuiglijke prikkelverwerking vaak verstoord. Dit kan zich uiten in onrust of in extreme gevallen in automutilatie of agressiviteit. In de behandeling van de Sensorische Integratie (S.I.) wordt heel praktisch onderzocht welke zintuig prikkels helpend zijn, zodat de cliënt de activiteiten beter aan kan. Het is zinvol om kennis te hebben van de zintuiglijke prikkelverwerking, omdat het tot een ander begrip voor de problematiek kan leiden en andere tandheelkundige behandel mogelijkheden kan geven.

Dr. L. (Lenie) van den Engel-Hoek is logopedist en wetenschappelijk onderzoeker in het Radboudumc, afdeling Revalidatie-Logopedie (Nijmegen). Ze is klinisch werkzaam in het Amalia Kinderziekenhuis, waar ze met 5 andere collega's de zorg biedt aan kinderen van 0 – 18 jaar met complexe eet- en slikproblemen. In 2013 promoveerde ze op het onderzoek 'Dysphagia in children with neuromuscular disorders'.

Haar vervolgonderzoek richt zich op de eet- en slikproblemen van verschillende patiëntgroepen.

Als eten en slikken anders gaan.

De ontwikkeling van eten en drinken gedurende de eerste levensjaren van een kind is een complex proces, waarin veel factoren een rol spelen. Vorm en groei van anatomische structuren, het verwerven van sensomotorische vaardigheden voor het opnemen van voeding, de complexiteit van de taak, honger gevoel, omgeving, conditie en motorische ontwikkeling zijn bepalende elementen in deze ontwikkeling. Problemen met de ademhaling, een zwakke conditie, anatomische afwijkingen, neurologische stoornissen of syndromen, problemen in het maag-darmkanaal of metabole aandoeningen kunnen alle van invloed zijn op een normale ontwikkeling van drinken, eten, kauwen en slikken. In de lezing zal ingegaan worden op deze onderwerpen en zal aandacht besteed worden aan de gevolgen van een afwijkende ontwikkeling op het proces van eten en slikken.

Dhr. (Peter) P. Helderop heeft zich na zijn studie logopedie aan de Leidse Hogeschool in 1989 gevestigd als logopedist in Vlaardingen en vanaf 1991 in Monster, Naaldwijk, Poeldijk en Honselersdijk. Hij heeft zijn aanvullende opleiding op het gebied van de oro-myofunctionele-, stem-, stotter-, spraak- en taaltherapie in zowel binnen- als buitenland opgedaan. Het grootste deel van de tijd is hij werkzaam in de logopediepraktijk. Daarnaast

geeft hij samen met tandarts-implantoloog Berry Verlinden nascholingen OMF en Logopedie en Tandheelkunde. Van 2002 tot 2011 was hij vice-voorzitter van het Hoofdbestuur van de Nederlandse Vereniging voor Logopedie en Foniatrie. Vanaf 2012 heeft hij zitting genomen in de Ledenraad van de NVLF.

De logopedist kan oromyofunctionele therapie geven, een oefentherapie die gericht is op het herstellen van een verstoord evenwicht in het functioneren van de spieren in en om de mond. Dit bij voorkeur voorafgaand aan een orthodontische behandeling, zodat relaps voorkomen kan worden. De logopedist speelt een belangrijke rol bij het herstellen van een verstoord evenwicht in het functioneren van de spieren van het oro-faciale skelet. Vroegtijdige onderkenning en behandeling van afwijkende mondgewoonten en afwijkende slikpatronen zijn van groot belang voor een stabiele occlusie.

De logopedist werkt daarbij met objectieve meetinstrumenten zoals de Force scale (lipsterktemeter), de Payne-techniek (visualiseren van het slikpatroon d.m.v. fluorescentietechniek) en de myoscanner (kauwspiermetingen).

Tijdens de presentatie wordt aan de hand van theorie, praktische voorbeelden en casuïstiek bovenstaande nader toegelicht.

Dr. (Aarnoud) A. Hoekema is werkzaam als kaakchirurg in het Tjongerschans Ziekenhuis te Heerenveen met als aandachtsgebied orthognatische chirurgie en de behandeling van slaapapneu. In 2007 is hij gepromoveerd op het proefschrift getiteld "Oral-Appliance Therapy in Obstructive Sleep Apnea-Hypopnea Syndrome: a Clinical Study on Therapeutic Outcomes". Hij is betrokken bij postdoctoraal slaapapneu onderzoek (UMC Groningen) en is voorzitter van de Nederlandse Vereniging voor Tandheelkundige Slaapgeneeskunde (NVTs).

Diagnostiek en behandeling van slaapapneu; tandheelkundige aspecten

Bij de behandeling van het Obstructief Slaap Apneu Syndroom (OSAS) staat de clinicus een groot arsenaal aan conservatieve, non-invasieve en chirurgische behandelmodaliteiten ter beschikking. Van oudsher werden de meeste patiënten behandeld middels Continuous Positive Airway Pressure of CPAP therapie. Sinds relatief kort wordt bij patiënten met een mild tot matig OSAS frequent een Mandibulair Repositie Apparaat (MRA) toegepast. Chirurgische therapie wordt vaak gereserveerd voor patiënten met specifieke anatomische afwijkingen in de bovenste luchtweg. Aan de hand van de achtergronden in diagnostiek en behandeling van OSAS wordt de rol die tandartsen hierbij kunnen spelen toegelicht. Vanuit deze achtergronden zullen specifieke doelgroepen met OSAS zoals kinderen en patiënten met Down syndroom worden besproken.

ALGEMENE INFORMATIE

Dr. (Chiquit) G.F.E.C. van Linden van den Heuvel werkt als klinisch psycholoog bij de afdeling MKA-chirurgie en Bijzondere Tandheelkunde van het UMC Groningen. Zij doet daar voornamelijk patiëntenzorg en onderzoek: behandeling van kokhalsproblemen vanuit een cognitief-gedragstherapeutisch kader, indicatiestelling bij chronische pijn, screening van osteotomiepatiënten en onderzoek naar 'Shared Decision Making' in de hoofd-hals oncologie. Naast haar werk bij het UMCG is ze lid van het Regionaal Tuchtcollege Groningen voor Gezondheidszorg-psychologen en van het College van Toezicht bij het Nederlands Instituut van Psychologen.

Wetenschap en praktijk rond kokhalzen

Kokhalzen kan lastig zijn in meerdere opzichten: het kan je hinderen bij het poetsen van je tanden, bij het behandelen van je patiënt, bij het succesvol (laten) dragen van je gebitsprothese of bij het vertellen over je werk als 'kokhalsexpert'... Deze lezing wordt gebruikt om (eindelijk) eens uitgebreid stil te staan bij wat er bekend is over kokhalzen en de problemen die het met zich mee kan brengen. Geschetst wordt welke behandelingen in de literatuur zijn beschreven, waar het aan ontbreekt en welke aanpak door het CBT van het UMCG wordt gepropageerd. Korte videofragmenten zullen een en ander inzichtelijk maken.

Dr. (Claar) C. van der Maarel-Wierink behaalde haar tandartsdiploma in 2003 aan het ACTA. In 2007 rondde zij haar opleiding tot tandarts-geriatrie af aan het UMC St Radboud te Nijmegen en startte zij een geriatrische verwijspraktijk. Maart 2013 promoveerde zij op het onderwerp 'Dysphagia and poor oral health: significant risk factors of aspiration pneumonia in frail older people'. Claar is voorzitter van de opleidingscommissie van de differentiatieopleiding tandarts-geriatrie, werkzaam in haar eigen verwijspraktijk en bij Stichting Bijzondere Tandheelkunde (SBT).

Mw. (Caroline) C.M. Pieterse studeerde in 1999 af aan ACTA en begon enkele jaren later aan de opleiding Tandarts Angstbegeleiding (TA). In 2006 rondde zij die af bij de Stichting Bijzondere Tandheelkunde (SBT). Sindsdien werkt zij als tandarts angstbegeleiding. In 2009 is zij lid geworden van de ondervijscmissie TA en sinds 2013 is zij tevens hoofd van de afdeling Angstbegeleiding & Gehandicaptenzorg van SBT te Amsterdam.

Prof. (Hans) J. S. Reinders (1950) is hoogleraar ethiek aan de Vrije Universiteit te Amsterdam. Zijn onderzoeksveld is langdurige zorg, in het bijzonder de gehandicaptenzorg. Hij heeft als visiting scholar gewerkt aan de University of Notre Dame en Princeton University. In tal van internationale publicaties op het gebied van de filosofie en theologie heeft hij zijn opvattingen over ethiek en handicap naar voren gebracht, waar onder The Future of the Disabled in Liberal Society: An Ethical Analysis (the University of Notre Dame Press, 2000),

Receiving the Gift of Friendship, Profound Disability, Theological Anthropology, and Ethics (Erdmans Publishing Company, 2008) en Eilandbestaan. Mensen met een autisme spectrum stoornis en 'moeilijk interpreteerbaar gedrag' (Antwerpen: Garant, 2013). Sinds 2011 werkt hij aan het project Beelden van Kwaliteit een methode gericht op kwaliteitsverbetering in de langdurige zorg. Over dit project verscheen De andere mogelijkheid. Beelden van kwaliteit in de zorg voor mensen met een beperking (Antwerpen: Garant, 2014).

Datum Vrijdag 18 en zaterdag 19 maart 2016

Locatie Hotel Papendal
Papendallaan 3, Arnhem
Tel: 026-4837911
www.papendal.nl

Doelgroep

Het congres is bedoeld voor iedereen die breed geïnteresseerd is in de kindertandheelkunde en in de tandheelkundige verzorging van mensen met een beperking, angst, psychische problematiek en medisch gecompromitteerde. Tandartsen, mondhygiënist, mondzorgkundigen, assistenten en alle andere teamleden zijn welkom.

Inschrijving

Online inschrijven en meer informatie via de website(s): www.nvvk.org en www.vbtgg.nl
Via het congressecretariaat: www.congresscare.com (zie congreskalender)

Kosten inschrijving

Bij deelname aan het 2-daags congres op vrijdag 18 en zaterdag 19 maart 2016:

	t/m 20 februari 2016	vanaf 21 februari 2016
Lid NVvK en/of VBTGG	EUR 375	EUR 520
Niet lid	EUR 445	EUR 590
*Aspirant lid	EUR 420	EUR 565
Mondhygiënist	EUR 395	EUR 540
Assistent	EUR 325	EUR 470
Voltijd student (kaart tonen)	EUR 150	EUR 295

Éëndagsregistratie: vrijdag 18 maart 2016

	t/m 20 februari 2016	vanaf 21 februari 2016
Lid NVvK en/of VBTGG	EUR 295	EUR 440
Niet lid	EUR 350	EUR 495
*Aspirant lid	EUR 340	EUR 485
Mondhygiënist	EUR 300	EUR 445
Assistent	EUR 245	EUR 390
Voltijd student (kaart tonen)	EUR 100	EUR 245

Deelname uitsluitend zaterdag 19 maart 2016: EUR 100

** Aspirant leden kunnen zich tot en met 20 februari 2016 inschrijven voor het congres inclusief lidmaatschap van de wetenschappelijke vereniging (naar keuze VBTGG of NVvK). U betaalt voor het congres en voor het lidmaatschap 2016. Bij de registratie kunt u aangeven van welke vereniging u lid wenst te worden.

Deelname aan het congres (vrijdag en/of zaterdag) is inclusief:
Deelname aan het plenair en parallel programma, programmaboek, koffie en thee pauzes, lunch en borrel.

Dinerbuffet en feestavond; vrijdagavond 18 maart 2016

De kosten voor deelname aan het dinerbuffet en de feestavond bedragen EUR 50 per persoon. U kunt uw deelname kenbaar maken bij uw online inschrijving.

Hotelaccommodatie

Een hotelovernachting van 18 op 19 maart kost EUR 70,00 (eenpersoonskamer, inclusief ontbijt en tax). Een tweepersoonskamer bedraagt EUR 87,00 (inclusief ontbijt en tax).

Accreditatie

Voor het Voorjaarscongres wordt accreditatie aangevraagd bij de KRM en KRT. Na afloop van het congres zullen, indien u uw KRM/KRT nummer heeft doorgegeven, de toegekende punten worden bijgeschreven in de kwaliteitsregisters.

Betaling

Uitsluitend door middel van het afgeven van een éénmalige incassomachtiging of betaling via iDEAL.

Annulering

Bij ontvangst van uw schriftelijke annulering tot en met 17 februari 2016 vindt restitutie plaats onder aftrek van EUR 35 administratiekosten. Na 17 februari 2016 kan geen restitutie meer plaatsvinden. Een annulering dient schriftelijk plaats te vinden via e-mail aan: info@congresscare.com.

Groepsinschrijving

Indien u een groepsreservering wilt maken, vraag dan een speciale inlogcode aan bij het congressecretariaat via e-mail: info@congresscare.com.

Websites

www.nvbk.org

www.vbtgg.nl

Congressecretariaat

Congress Care
Postbus 440
5201 AK 's-Hertogenbosch
Tel: 073 690 14 15
info@congresscare.com
www.congresscare.com

